

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 Egész évre 150 lej, félévre 85 lej.
 Egyes szám ára 4.— lej.
 Külföldre egész évre 250.— lej.

Főszerkesztő: GYALLAY DOMOKOS
 Felelős szerkesztő és igazgató:
Dr. SZÁSZ FERENC

Laptulajdonos: MINERVA R-T.
 Megjelenik minden szombaton
 Szerkesztőség és kiadóhivatal
 Cluj, Strada Baron L. Pop 5. szám

Ötszázéves a könyvnyomtatás.

A mai ember egészen magától értetődőnek találja, hogy hetenként, vagy naponként megkapja a csekély pénzen megrendelt folyóiratokat, könyveket. Természetesnek látja, hogy a tegnapi történet politikai, vagy gazdasági eseményekről ma már tudomást szerez. Azt sem tartja csodának, hogy a szegény ember is egész kis könyvtárt tud gyűjteni magának, ha akar.

De forgassuk csak vissza az idő kerekét pár száz esztendővel! Porladó őseink szemével nézve a mai világot, mindezt szinte hihetetlen csodának kell látnunk. Hogy mit jelentett a könyv s az írás 1440 előtt, vagyis mielőtt Gutenberg János feltalálta a könyvnyomtatást, azt mi alig tudjuk megérteni. Akkoriban a könyveket kézzel írták és másolták. Ez persze rengeteg időbe került, de meg kevés is volt az olyan ember, aki szépen és mégis gyorsan tudott írni. Leginkább papok, barátok és apácák értettek az ilyesmiből. Egy-egy szépen író barát egész életében egyebet se csinált, csak könyvmásolással fáradozott. A legtöbb könyvet színesen, képecskéikkel díszítve írták s bizony évek is beleteltek, míg a könyv elkészült.

Mivel a könyvírás ilyen sok időbe és fáradságba került, csak a leggazdagabb urak engedhették meg maguknak azt a fényűzést, hogy könyveket vegyenek. Volt olyan könyv, melyért egy egész faluval fizetett egy magyar főúr. Más híres könyveket láncon, lakat alatt tartott a gazdája, olyan értékes és ritka volt.

Egyesek ugyan már a legrégebbi időkben próbálkoztak az írás sokszorosításával. Ezt oly módon csinálták, hogy fába vésték az írás szövegét s akkor a táblát festékkel bekenve, rányomták a pergamenre, vagy papírosra. Ilyen módon több képet és könyvet sokszorosítottak, de ennek az

eljárásnak sok hátránya és nehézsége volt. Minden egyes oldalt külön ki kellett vésni s ha csak egyetlen hibát is csinált a másoló, az egész táblát el kellett dobni s újat kellett kezdeni. A fába vésett betűk hamar elkoptak s így a bevésés óriási munkája csak kevés példányt eredményezett.

A szerencsés ötlet, mely a könyvnyomtatás mai módjának alapját megalapította, oly egyszerű és természetes, hogy önkéntelenül csodálkozunk: hogyan nem jutott ez másoknak eszébe Gutenberg előtt? Gutenberg ugyanis, ahelyett, hogy a lenyomtatandó szöveget tömör fatáblába véste volna, minden egyes betűt külön fakockácskára vágott ki. Ezeket a betűket aztán összerakta, úgy, ahogy a szavak és sorok kívánták. Mikor aztán egy lapot kinyomtatott velük, ahányszor kellett, szétszedte a betűket, hogy a következő oldalokat ugyancsak abból rakja össze. Mivel pedig a fabetűk törékenyek voltak és gyorsan koptak, Gutenberg ólombetűkkel helyettesítette azokat. Azt hihetnők, hogy nagy felfedezése után Gutenberg híres és gazdag ember lett. De bizony nem így történt. Mikor sok nehézséget leküzdve felállította kicsi nyomdáját, egy gazdag mainzi polgártól két izben is kölcsönkért

800 forintot, hogy kinyomathassa a teljes latin Bibliát. A Biblia meg is jelent, de a gazdag hitelező beperelte Gutenberget a kölcsönért és annak kamataiért. Mivel pedig ő fizetni nem tudott, a nyomda egész felszerelését s a Biblia kinyomtatott példányait lefoglalták és elvették tőle.

De a korszakalkotó találmány már megvolt s bár Gutenberg szegényen halt meg, mégis tudta, hogy az Isten ő általa nagy ajándékot adott az emberiségnek. Elkobzott kis nyomdájának mintájára itt is, ott is újabb nyomdákat kezdtek felállítani. A tudományt világitó fáklyaként ter-

jesztették a könyvek, melyek most már sok-ezer példányban kinyomtatva lassanként olcsóbbak lettek. Ma már mindenki, aki szeret olvasni és érdeklődik a tudományok és hírek iránt, csekély pénzen megveheti a szükséges könyveket, folyóiratokat. Mennyi áldás, mennyi érték jut el mindnyájunkhoz a kis fekete betűk által, melyeknek első példányait Gutenberg faragta ki egy félezed évvel ezelőtt.

Alljunk meg tehát egy pillanatra és tekintsünk vissza hálával és csodálattal az 500 év távolába. Nagyobb és szebb évforduló ez, mint véres csaták, nagy forradalmak évfordulója. Ez az ész diadala s a haladásé. A történetírók a könyvnyomtatás feltalálásától számítják az újkor kezdetét.

Hollandia és Belgium hadszintérré vált!

Az európai háború új szakaszához érkezett. Ennek következményei ma még nem tekinthetők át, bizonyos azonban, hogy a háború súlypontja a Skandináv félszigetről Nyugateurópába helyeződött vissza. A németek eddig is minden kezdeményezésükben villámgyorsaságot tanúsítottak. Hollandia és Belgium ellen intézett támadásuk azonban az eddigi kezdeményezések gyorsaságát is felülmultha.

Legutolsó beszámolóink alkalmával az északi háboru mérlegét ismertettük és annak végén közöltük, hogy az előjelek szerint a nyugati szövetségesek a háboru súlypontját a Földközi tenger vidékére akarják helyezni. Ugy látszik azonban, hogy ez csak látszólagos helyzetkép volt, mert egészen más dolog történt. A Rador távirati iroda jelentése alapján az eseményeket a következőken foglaljuk össze.

Amint a Rador jelenti, az angol alsóház viharos ülésen tárgyalta az északi háboru eseményeit. Az ülés során rendkívül érdekes felszólalások hangzottak el, amelyek hű keresztmetszetét adták az angol felfogásnak és a tényeknek. Az angol háborus párt vezére, Churchill többek között ezeket mondotta:

— Feltették ebben a háboruban többször azt a kérdést is, miért nem támadtuk meg az ellenség összeköttetését a Skageraki tengerszorosban, hogy uralmunk alá kerítsük az átjárót? Az ellenség nagy légierője azonban nagyon kockázatosra tette volna ezt a módszert. Nagy erőkre van szükség, hogy állandó őrszolgálatot tartsunk fenn a tengeren s a veszteség, amelyet a légierő okozott volna, rövidesen tengeri erőnk katasztrófájához vezetett volna. Ezért választottuk a tengeralattjárók általi zárlatot. Véleményünket osztották a tengerészeti szakértők is. Parancsot adtunk, hogy lehetőség szerint az összes hajókat súlyosszék el. A siker nagy volt. Hét-nyolcezer embert elsüllyesztettünk. Mit jelent azonban hét-nyolcezer ember elvesztése a velünk szembenálló parancsuralmi állam részére?

A felszólalók közül Lloyd George — amint a Rador távirati iroda közli — a helyzet lényegét a következőkben foglalta össze:

— Nincs szükség részletes veszteség-mérleg felállítására, meg kell azonban állapítani, hogy hadászati szempontból sokkal rosszabb helyzetben vagyunk. Hitler kancellárnak, ennek a rendkívüli embernek, az a legnagyobb dicsősége, hogy sokkal nagyobb veszélyt indított felénk mint elődei. Először nincs többé Cseh-

szlovákia, másodsor elvesztettük a francia orosz szövetséget. A harmadik előny, hogy Romániát Németország kezében tartja s Norvégia, amelynek hadászati jelentősége volt a háboru szempontjából, szintén a németek kezében van.

— Segítséget és védelmet ígértünk, de egyetlen egy repülőgépet sem küldtünk Lengyelországnak és később érkeztünk Norvégiába. Norvégia német részről történt elfoglalása a német repülőgépeket és tengeralattjárókat kétszáz mérfölddel közelebb hozta az angol partokhoz. Van-e valaki az alsóházban, aki elégedett lenne az előkészületek gyorsaságával akár a légierő, akár a szárazföldi, vagy tengeri erő tekintetében? A miniszterelnöknek az angol néppel együtt kell szembeszállnia a helyzettel, nem úgy, mintha személyes ügye volna. A miniszterelnök azonban nincs abban a helyzetben, hogy személyiségét ebben a kérdésben el tudja választani az ország érdekeitől.

Feleslegesnek tartjuk a többi felszólalások ismertetését, mert mindenikből az tűnik ki, hogy az angol Alsóház tagjai rendkívül komolynak találják a helyzetet. Mutatja ezt az is, hogy a Chamberlain-kormány csekély szavazattöbbséggel kapta meg az alsóház bizalmát.

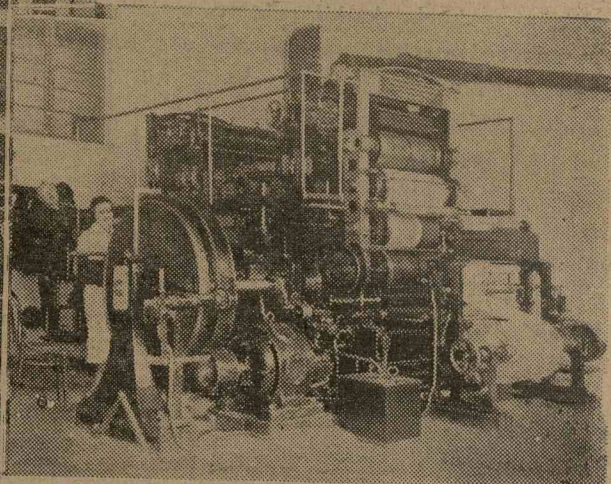
A világ közvéleménye még rá sem ért a jelenlegi helyzet mérlegét felállítani, amikor megint új helyzet keletkezett. Amint a Rador távirati iroda közli, a német csapatok pénteken, május 10-én hajnalban átlépték a belga, holland és luxemburgi határokat. Egyidejűleg az egész nyugati arcvonalon rendkívül heves légi harcokra került a sor. A német rádió indokolásában arra hivatkozik, hogy olyan adatok birtokába jutott, amelyek azt parancsolták, hogy ezt a lépést megtegye.

Ma még beláthatatlan, hogy milyen következménye lesz a német lépésnek. Bizonyos azonban, hogy a háboru súlypontja a Skandináv félszigetről a nyugati arcvonalra helyeződött át és most már biztosan számíthatunk arra, hogy az eddig aránylag csendes nyugati arcvonalon fel fog lángolni a küzdelem. A helyzetre nézve jellemzésül közöljük, hogy Hollandián és Belgiumon kívül Svájc is elrendelte az általános mozgósítást, nehogy meglepetések érhessék. Közben amerikai békehírekről is hallani lehet, kétséges azonban, hogy a változott viszonyok következtében ezek a hírek valóra válnak-e. A jelek szerint inkább a háboru és a nemzetközi helyzet további súlyosodására, mint enyhülésére számíthatunk.

A múlt és a jelen.

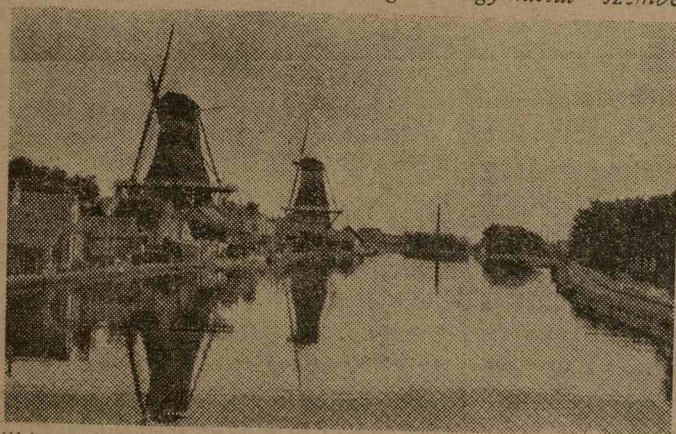

Egyik képünkön XVI-ik századbéli nyomdát mutatunk be. Másik képünk újszerű körforgó gépet ábrázol. Ez a gép nyomja a Magyar Népet. Óránként nyolcezer példányt készít.

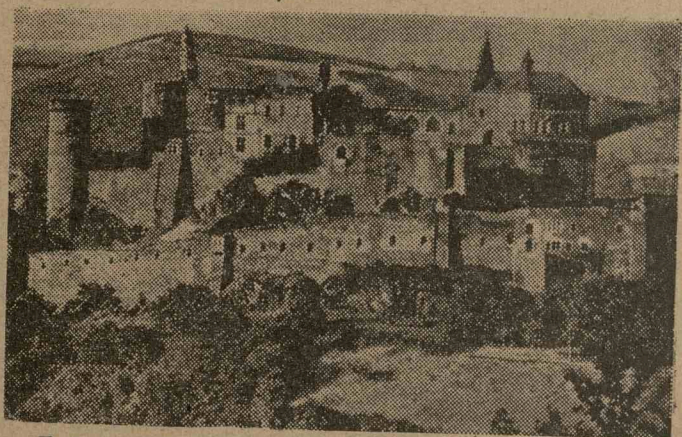
Időszerű képek.

Részletes beszámolót közöltünk arról, hogy a nyugati hadszíntéren új helyzetet teremtett Németország villámgyors elhatározása. A német csapatok bevonultak Hollandia, Belgium és Luxemburg területére. Ezek a kis országok semleges övezetet alkottak eddig az egymással szemben

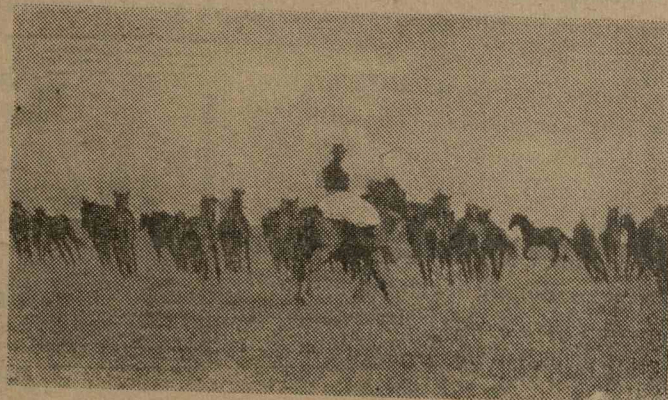
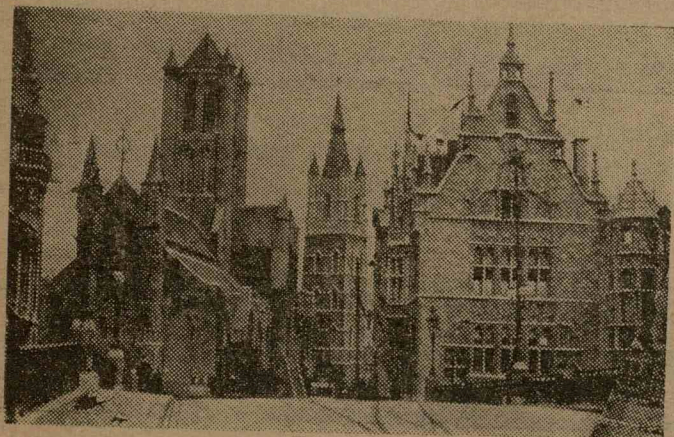
álló nyugati szövetségesek és németek között. Előre látható volt azonban, hogy semlegességüket nem tudják fenntartani, mert katonai csokkól előbb vagy utóbb valamelyik félnek át kell haladnia területükön. Ez most bekövetkezett. A németek mindhárom ország területére behatolva folytatják a nyugati hatalmak ellen a harcot. Képünkön hollan-

diai tájképet mutatunk be vízcsatornával és szélmalomokkal. Ezek Hollandia legjellemzőbb tájképi formái. A szép épületeiről híres Belgium területén, Gentben van ez a székesegyház. Harmadik képünk a Luxemburgban levő, ötlini várkastélyt ábrázolja.

Legelőre hajítják a ménest.

Május hónapban az állatok legelőre kerülnek. Magyarországon a legnagyobb legelőterületek Debrecen vidékén, a Hortobágy-pusztán vannak. A Hortobágy-pusztá nagy-sága kétszázezer katasztrális hold. Egész külön világ ez, ahol azonban a műveltség terjesztéséről iskolák és olvasó-termek gondoskodnak. Képünk azt a jelenetet mutatja be, amikor Debrecen város ménest kibajtják a pusztára.

Külföld

Amerika meg akarja akadályozni az európai háború kiterjedését. Roosevelt elnök kijelentette, hogy Amerika továbbra is igyekszik megakadályozni a háborúnak más országokra való kiterjedését. Amerikának ez az elhatározása kifejezésre jutott az utóbb tett diplomáciai lépéseknél és a lefolytatott diplomáciai tárgyalásoknál.

Élénkült a francia front! A különböző forrásból származó hírek szerint a nyugati front megélénkült. A járőrtevékenységen és légi-felderítéseken kívül, többhelyen kisebb támadások élénkítették az arcvonalat.

Német politikus kihallgatáson a bolgár király előtt. Clodius német gazdasági szakértő kihallgatáson jelent meg Boris bolgár király előtt. A német politikus részére estélyt adtak Szófiában.

Kitermelik a finn állami erdősegeket. A finn kormány megállapította, hogy a háború által okozott károkat adóval nem lehet fedezni. Ezért elhatározták, hogy az állami erdőbirtokok fáját kitermelik és eladják.

Anglia nem akarja megszállani Görögországot. (R.) Német ujságok szerint Anglia Görögországhoz jegyzéket intézett, amelyben fontos követeléseket támasztott Görögországgal szemben. Ezekkel a hírekkel kapcsolatban Anglia határozott cáfolatot adott ki. Az angol kormány kijelentette, hogy nem felel meg a valóságnak a hír, hogy Anglia meg akarta volna szállani Görögországot. Görög politikusok megállapítják, hogy Görögország semlegessége teljesen biztosítva van.

Megtüneplték Addisz-Abeba elfoglalásának évfordulóját. Az abeszin fővárosban nagy ünnepek és katonai pompa keretében ülték meg Addisz Abeba elfoglalásának évfordulóját. Ez alkalommal az összes olasz központokban hazafias ünnepeket tartottak.

Angliába vitték Norvégia aranytartalékát. A norvég jegybank aranytartalékát sikerült Oslóból megmenteni. A nagyértékű aranyat Angliába szállították.

Az olasz-magyar barátság méltatlása. A Rador távirati iroda jelentést közöl Venturi olasz közlekedésügyi miniszter budapesti látogatásáról. Az olasz miniszter elutazása előtt kijelentette, hogy az olasz-magyar barátság természetes eredménye azoknak az érzéseknek, amelyek századok óta teljes eszmeösszhangba kötik össze a két népet.

Anglia a háborút új területekre akarja kiterjeszteni? A Rador távirati iroda jelentése szerint német ujságok azt írják, hogy Anglia a háborút új területekre akarja kiterjeszteni. Ezzel kapcsolatban a német ujságok megjegyzik, hogy Anglia új céljai arra is irányulnak, hogy Olaszország ellen szervezzen bizonyos lépéseket.

Fontos levélváltás. Érdekes levélváltás részletei derültek ki. Április második felében Hitler vezér és a svéd király között a külpolitikai helyzetről levélbeli eszmecsere folyt le. A levélváltás a német és svéd kormányok hivatalos jelentése szerint újból megerősítette a két állam között fennálló összhangot a jövődől politikájára nézve.

Oroszország területi cseréket akar Finnországgal. Egyes külföldi ujságok híradása szerint Oroszország felajánlotta Finnországnak, hogy visszadjon Viipuri kikötőjét abban az esetben, ha Finnország átengedi az orosz Szovjetnek az Aaland szigeteket. Pet-samo kikötő ellenében az oroszok Hangót adnák vissza a finneknek. A híradást utóbb megcáfolták.

Londonba érkeztek a norvég külügy és hadügyminiszterek. A norvég külügyminiszter és a hadügyminiszter egy hadihajó fedélzetén Londonba érkeztek. A norvég államférfiak látogatásának célja az, hogy szoros együttműködést állapítsanak meg a norvég és angol kormány között.

Elolvadt a Botteni öböl jege. Lapunk előző számában, az „Apróságok” rovatában közöltük, hogy a Botteni öböl az évnek csak öt hónapjában jégmentes. A meleg időjárás következtében most az öböl jege felolvadt és Svédország—Finnország között megkezdődött a hajóforgalom. A Botteni öböl jegének elolvadása következtében most már lehetővé válik a svéd vasércnek viziuton Németországba való szállítása.

Svédország semleges marad. Németország és Oroszország közös meg egyezéssel elhatározták, hogy Svédország semlegességét minden körülmények között meg fogják őrizni. Megállapították a tárgyalások folyamán, hogy Svédország semlegességének a megőrzése mind Oroszországnak, mind Németországnak rendkívül fontos érdeke.

Norvégia szabadsága csak a háború után fog helyreállni! A Rador távirati iroda jelentése szerint Koht norvég külügyminiszter az ujságírók előtt ismertette a jelenlegi helyzetét. A norvég külügyminiszter kijelentette, hogy Norvégia szabadságát csak a háború befejezése után lehet helyreállítani.

Török-bolgár barátkozás. Egy bolgár, határmenti városkában török tiszték tettek látogatást. A török tiszték résztvettek a bolgár csapatok diszfelvonulásán. Mindkét részről üdvözlő beszédek hangzottak el, amelyekben kölcsönösen tolmácsolták jókívánságaikat egymásnak.

Voroszilov a népbiztosok tanácsának helyettes elnöke lett. Voroszilov tábornagyot magas katonai állásától felmentették és a népbiztosok tanácsának helyettes elnökévé nevezték ki. Ugyanakkor a népbiztosok tanácsa mellett működő védelmi bizottság elnökségével bízták meg. Voroszilov tábornagy helyére hadügyi népbiztossá Timoosenkót nevezték ki.

TRANSILVÁNIA LEGJOBB MEZŐGAZDASÁGI
ÉS KÖZGAZDASÁGI SZAKLAPJA: A

MEZOGAZDASÁGI SZEMLE

MUTATVÁNYSZÁMOT
INGYEN KÜLD A KIADÓHIVATAL

CLUJ (KOLOZSVÁR)
STR. BARON L. POP 5. SZÁM.

Előfizetési díja
egész évre csak

80.- lej.

Egy nagy magyar szerzetes halála.

A magyar katolicizmus rövid tizenöt éven belül harmadik nagy halottját temette el. Az első volt Prohászka Ottokár székesfehérvári, a második Tóth Tihamér veszprémi püspök, a harmadik P. Bangha Béla a jezsuita rend tagja. A magyar katolikus szellemi és irodalmi életnek ez a három nagy egyénisége méltóan képviselte az eszmei magaslatokon járó modern kereszténységet s egyetemes hatásukat az igazolja a legszebben, hogy nagy képességük értékét más vallások hívői is készséggel elismerték. A három közül P. Bangha Béla volt a kimondottan harcos egyéniség, aki a szellem erejével és fegy-

verével szolgálta hivatása szerint egyházának érdekeit. Gazdag szellemi örökséget hagyott maga után. Könyvének száma egy kis könyvtárt tesz ki. Ő szerkesztette a legkomolyabb katolikus folyóiratot, a Magyar Kulturát. Élete utolsó éveinek legnagyobb sikere az 1938-ban Budapesten megtartott világkongresszus, melynek nagyszerű megrendezésében neki oroszlánrésze volt. Rövid betegség után, 60 éves korában hunyt el Budapesten, ahol óriási részvétellel temették el. Emlékét az egész keresztény magyarság kegyelettel őrzi.

HIREK

Nemzeti ünnep. A május tizediki nemzeti ünnepet az egész országban nagy ünnepségek keretében ülték meg. A nemzeti ünnep alkalmával minden városban és helységben ünnepi istentiszteleteket, ünnepségeket és katonai diszfelvonulásokat rendeztek. A helytartóságokon az ünnepség napján fogadás volt, amelyen az egyházfők, magasabb állami hivatalnokok és a diplomáciai testület tolmácsolták hódolatukat. A bukaresti fényes ünnepségek Őfelsége Károly király és Mihály nagyvajda jelenlétében folytak le. Résztvettek azon a kormány tagjai, továbbá a NUF-gárdák vezetői és alakulatai. Az iskolákban az egész ország területén méltatták a nap jelentőségét. A külföldi ujságok nagy cikkekben emlékeznek meg a román nemzet ünnepéről. Hangsúlyozzák, hogy ez az ünnep újabb bizonyosságot szolgáltatott amellett, hogy Románia a legszigorubb semlegességet óhajtja megőrizni.

Békéért imádkozott a pápa. XII. Pius pápa a római Mária templomban beszédet mondott. Beszédében és imájában a népek közötti béke helyreállításáért könyörgött.

Hősök parkja Marasestiben. Marasestiben a hősi halottak emlékére diszkertet létesítettek. Az első fát Cornateanu miniszter ültette el a templom udvarán a marasestii harcokban elesett testvére emlékére. Az ünnepségen gyászruhás özvegyek is résztvettek. Az özvegyek és gyermekeik is ültettek emlékfákat.

Bukaresti ügyvédi hír.

Dr. Kiss Árpád ügyvédi irodáját Calea Victoriei 65 szám alól Bucaresti, II, Calea Plevnei 18 szám alá helyezte át. Telefon száma 4.52.48.

Arany János „Toldi“-ja japán nyelven. Egy magyar tudós, aki évek óta Japánban él és japán nyelven már kiadta Petőfi Sándor „János vitéz“ című költeményét, lefordította japán nyelvre Arany János „Toldi“-ját. A könyv első oldalán Arany János képe látható. Címe magyarra fordítva a következőképpen hangzik: „Arany János: A híres nevezetes Toldi Miklós-nak jeles cselekedeteiről és bajnokságáról való História, japáni nyelvre fordította Ferdinand W. Metzger, Tokió, 1940, a Japáni Császárság fennállásának 2600-ik évében. Daiichi Shobo kiadása.“

Szobrot emeltek Bukovinában Mária anyakirálynénak. Gura Humorului-ban, Bucovinának ebben a szép fürdővárosában szobrot emeltek Mária anyakirálynénak. A szobor leleplezése nagy ünnepség keretében történt meg.

Nem szabad fémpénzt kivinni az ország területéről! A pénzügyminiszter rendeletileg közölte a határszéli vámhatóságokkal, hogy az utasok fémpénzt nem vihetnek ki az országból. Minden utas kétezer lej értékű papírpénzt vihet ki. A rendelet már életbe is lépett.

Óriási szerencsétlenség történt egy törökországi lakodalmon. Egy, a török főváros közelében levő faluban a lakodalmi ünnepség alatt a ház, amelyben a lakodalom folyt, robbanás következtében összeomlott. 10 ember meghalt, 20 megsebesült.

Új könyvek.

Az első magyar, transzylvániai hírlap.

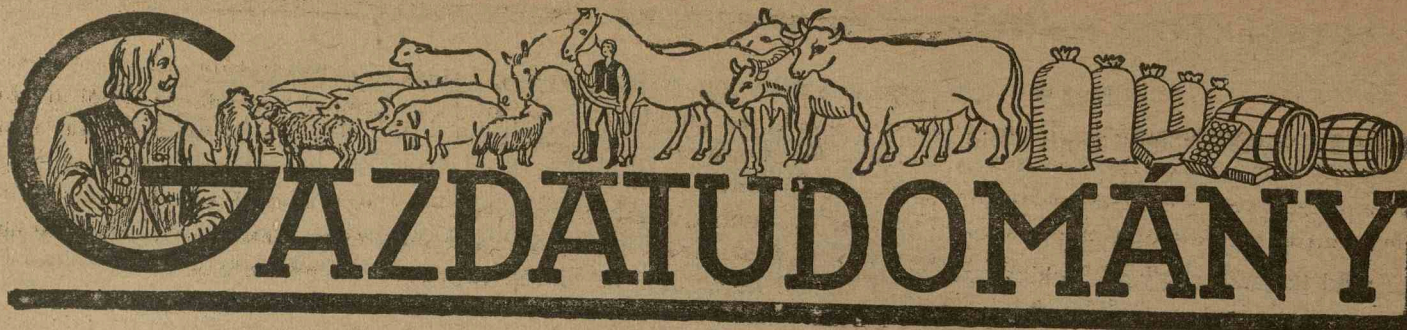
Közelebből volt 150 esztendeje annak, hogy megjelent Erdélyben az első magyar hírlap. A hírlap címe „Erdélyi Magyar Hírvivő“ volt. Erről a nevezetes eseményről kis füzetben emlékezett meg dr. Gyalui Farkas volt egyetemi könyvtári igazgató. A füzet érdekes adatokat tartalmaz az erdélyi magyar ujságírás kezdeteiről. Külön érdekességet kölcsönöz a füzetnek, hogy ezelőtt 50 esztendővel, a százéves évfordulóról ugyancsak Gyalui Farkas emlékezett meg egy pesti ujságban. Az egykoru képek másolatával díszített füzet a szerzőtől közismert nagy tudással és gondossággal van megírva.

Adományok a tűzkárosultak részére. A józseffalvi tűzkárosultak részére a következő adományok folytak be: Özv. Ajtai Jánosné Vargyas 100 és özv. Gräf Antalné Kolozsvár 100, összesen 200 lej.

Junius 3-án lesz a „Hangya“ közgyűlése! A „Hangya“ Központ gyűlést közbejött akadályok miatt április 30-án nem lehetett megtartani. A közgyűlést junius 3-án fogják Nagyenyeden megtartani.

Papszentelés. Márton Áron római katolikus püspök Nagyváradon hat kispapot szentelt áldozó pappá. Az ünnepség a székesegyházban folyt le és azon nagyszámú közönség vett részt.

Erős vihar volt a Fekete tengeren. A Fekete tengeren napokig nagy vihar pusztított. A legtöbb hajó a vihar ideje alatt kikötőbe menekült. A hajók nagy késéssel érkeztek meg a konstancai kikötőbe.

Hogyan termesztjük a ricinust?

Az európai háború következtében a ricinus termesztése iránt nagy érdeklődés mutatkozik. A ricinus ugyanis olajtartalma magvakat terem és a magvakból sajtolt olajat kitűnően fel lehet használni a legkülönbébb ipari célokra. Éppen ezért szükségesnek tartjuk a ricinus termesztésének ismertetését. Az ismertetőt a Magyar Nép elhunyt, kiváló munkatársa, dr. Páter Béla írta néhány évvel ezelőtt.

A ricinus ugyan a melegebb éghajlat növénye, de azért okkal-móddal nálunk is termesztethető. Általában az a nézet, hogy ahol a kukorica megterem, ott a ricinus is termesztethető. Igénye éghajlat és talaj dolgában megegyezik a kukoricáéval. Amint a kukorica megérése egyik-másik esztendőben kétségessé válik, úgy van az a ricinussal is. Vannak évek, hogy a kukorica jól megéri nemcsak az ország melegebb vidékein, hanem a hegyes és hűvösebb tájakon is, viszont akad esztendő, mikor még az Alföldön sem érik meg. Így van az a ricinussal is. Érett és csiraképes ricinusmagot arattam én Kassán és Kolozsvárt a botanikus kertben. Mind a két hely, de leginkább Kassa, a kukoricatermesztés határán van. Viszont voltak évek, hogy a ricinus még a Bánátságban sem ért meg.

A múlt század nyolcvanas vagy kilencvenes éveiben nagyobb mozgalom indult meg a ricinustermesztés érdekében. Temesvárt gyár is alakult a ricinusolaj kisajtolására, de ez a gyár tudomásom szerint néhány évi kísérletezés után működését abbahagyta, mert a ricinusmag megérése bizonytalan volt és ezzel kockázatosná vált az egész vállalkozás. A ricinus ugyanis a májusi utófagyok iránt érzékeny, azért csak a fagyok elmúltja után vethető, azután ősszel már az első dér leperzseli és megakasztja a mag megérését. Hyen fagyok pedig sokszor már szeptember elején állnak be nálunk, amikor a ricinus magja még éretlen.

Arra, hogy érdemes-e a ricinust termeszténi, részint az elmondottak adják meg a feleletet, részint a felelet az értékesítés lehetőségéből következik. Eddig nehéz volt az értékesítés, mert nem volt rá vállalkozó.

A ricinus termesztésének legfőbb helye India és környéke. Azonkívül Afrika északi részén természetnek sok ricinust, és keveset termel Brazília is. E főtermelő vidékek mellett emlithető még Európa délvideke is.

A ricinus termesztéséről a következőket említem meg: A ricinust vagy a szabad földbe vetjük el, vagy pedig melegágyba vetjük és azután kiültetjük a szabadba. Az előbbi eljárás egyszerűbb, de hátránya az, hogy ilyenformán csak később kapunk virágzó ricinusnövényeket, ezért ha korán jönnek az őszi fagyok, könnyen elkésik a ricinus a magéréssel. A kiültetés pedig költséges, körülményes és kényes, de viszont ezúton sokkal hamarabb jutunk virágzó növényekhez, mint vetés útján. Mivelése egészben véve megegyezik a kukoricáéval, csak az aratásban tér el tőle.

Ha vetni óhajtjuk a ricinust, akkor vagy sorokba vagy fészkesen vethetjük el. A sorok távolsága $1\frac{1}{2}$ m, a növénytávolság pedig 1—2 m legyen. A fészkek szintén legalább 1 m távolságban legyenek egymástól. Egy-egy fészekbe csak 3—4 magot vetünk el, de amint a ricinus kikelt, kihuzzuk a fölös számú palántákat és minden fészekben egy-egy növényt hagyunk meg. Nyár folyamán kapáljuk a ricinust, úgy, mint a kukoricát; kapáláskor föl is lehet a töveket töltegetni, hogy ezáltal a szél okozta kidöntés ellen védjük a ricinust. A szél ugyanis igen könnyen kitöri a ricinust. Az aratás kissé körülményes, mert a ricinus magja nem érik meg egyszerre. Legelőbb érnek meg a legelső virágokból származó tokok és innen kezdve fölfelé haladva egymás után érnek meg a tokok. A ricinus magja tüskés külsejű, három rekeszű tokban keletkezik, a tok érett korában felpattan és ezáltal elröpíti a magot. Ha tehát tulságosan sokáig áll az érett tok a tövön, felpattan és kilödi a magját. Ezért rendre kell a tokokat leszedni és ez teszi az aratást körülményessé és költségessé. A magérés elejétől kezdve legalább egyszer hetenként kell az érett tokokat leszedni. Kataszteri holdanként körülbelül 6-7 mázsa (600-700 kg) magot arathatunk. Az érett tokokat azután ponyvára terítjük szellős padláson vagy színben és amint lehet, tegyük ki őket a napra, hogy mind felpattanjanak és kiszabadítsák a magvakat. A mag olajtartalmánál fogva értékes. Olajtartalma 40—60% között is lehet, de ez ingadozó és változik az éghajlat szerint. A melegebb tájakon termelt ricinus magja gazdagabb olajban, mint a hűvösebb vidékeken termelt mag. Végül megjegyzendő, hogy az olajsajtolásnál hátramaradt olajpogácsát nem szabad feltakarmányozni, mert mérges, azért azt csakis trágvának szabad használni.

A cserebogárirtás haszna.

Idén sok cserebogár van. Többször felhívtuk olvasóink figyelmét, hogy a cserebogárirtás elvégzése érdekében mindent el kell követni, mert rendkívül káros bogár. Németországban ezzel kapcsolatban kísérletet végeztek egy négyhold kiterjedésű réten. Megállapították, hogy a négyhold réten, amelyen a cserebogárcsímásokat irtották, 10 mázsával termett több széna, mint egy ugyanakkora területen, ahol azonban a cserebogár-csímásokat nem irtották.

A talaj szerkezetének befolyása a növények fejlődésére.

A növények fejlődésére nemcsak a talaj összetétele, de a talaj szerkezete is befolyást gyakorol. Azok, akik laza, könnyű talajon gazdálkodnak, kerétkednek, örülnek, hogy nem kell ölbetett kézzel hosszasan várniok, míg a talajmunkák megkezdésére alkalmas idő elérkezik, nem kell félniök, hogy a nedves, ragadós talajt összetapossák, s lesajnálják azokat, akiknek nehezebb agyagos talajon kell termelniök. Most az egyik angol talajkísérleti állomás próbákat állított be annak eldöntésére, milyen befolyást gyakorol ugyanazon növényfélése fejlődésére az a körülmény, hogy a növény három, különbözőképpen előkészített, így merőben különböző szerkezetűvé alakított talaju táblába került. Kísérleti növény gyanánt a gyapotcserje szerepelt. Az egyik parcellában úgy felszántották, olyan porhanyóvá tették a földet, hogy az szinte tollas ágyhoz volt hasonlatos. A második parcellát is felszántották, majd egy traktort vezettek rajta keresztül. A harmadik kísérleti területen, a szokatlan talajmunka elvégzése után, nehéz gőzhenger alkalmazásával úgy összenyomták a talajrészecskéket, hogy a talaj 50 százalékkal tömörebbé vált, mint rendes kezelés mellett. A gyapot a legszebben, leggyorsabban a tömött talajban fejlődött s a tollas ágszerűen puhított talajrögöcskék nyújtotta fényűzést egyáltalán nem tudta értékelni, főként a fejlődés első felében nem, mert az éréshez közeledve már nem volt sok különbség a háromféleképpen művelt kísérleti tábla gyapotnövényzete között. Meg kell jegyezni, hogy a nedvességtartalom mind a háromféle művelés esetében

teljesen azonos volt. Ez a kísérlet egyrészt annak az igazolására szolgál, hogy a talajszerkezet nem közömbös a benne élő növény fejlődésére, másrészt azt is mutatja, hogy nem minden növény hálálja meg a laza, levegőjárta termőtalajt, vannak növények, melyek, legalább is a fejlődés egy részében, a kötöttebb talajszerkezetet kedvelik.

Pusztítsuk a levéltetveket!

A konyhakertben és diszkertben, továbbá a gyümölcsösben igen nagy kárt okoznak a levéltetvek. Ezért a levéltetvek elleni védekezést rendszeresen kell folytatni. A védekezésnél azonban nagy baj, hogy a gazdák rendszeresen csak későn fognak hozzá a védekezéshez. Addig, míg csak egy-két levéltetüt látnak növényeiken nem gondolnak a veszedelemre, melyet a multból már jól ismernek, hanem a jó szerencsétől várják és a katicabogaraktól, fátyolkáktól, lebegőlegyektől azt, hogy végezzenek ezen pár levéltetűvel. Azt azonban elfelejtik, hogy ezek a hasznos rovarok később jelentkeznek, mint a levéltetvek, tehát az első levéltetveket nem pusztíthatják el. A levéltetvek még azt sem várják meg, hogy a rügyek kifeslődjenek, hanem mikor a rügy hegyén kissé kitódulnak a zöld levélhegyek, már ott ülnek és dideregve várják a rügyek féslését. Ezeknek a levéltetveknek az életműködése már alacsonyabb hőmérsékleteken megindul, mint a hasznos rovaroké. A telető levéltetűtojásokból már az első tavaszi napsugár melegére kikelnek a kis levéltetvek és az esetleges éjjeli fagyokkal is dacolnak. Ha azt akarjuk, hogy a levéltetvek el ne hatalmasodjanak a növényeinken, akkor már ezeket az első levéltetveket pusztítsuk el, ne várjuk meg, hogy ezek eleveneket szülve, egymás után hozzák világra az újabb és újabb nemzedékeket, melyekkel aztán nehezebben birkózunk

meg. Az első levéltetvek megjelenésekor azonnal permetezzünk jól meglocsolva az ághegyeket és rügyek mellékét, mert itt tanyáznak az első kikelt levéltetvek. Ha ezeket az első levéltetveket elpusztítjuk, a későbbiekkel is el tudunk bánni.

Most is lehet ültetni szamócat!

Szamócat most is ültethetünk, bár a fő ültetési idő, a mai tapasztalatok szerint, kétségtelenül a szeptember hó elejétől végéig. Ha azonban öntözzük a szamócat, nincs miért várjunk egy félévet, mert a tavaszi telepítéssel is sokat nyerhetünk. Természetesen csak gondosan előnevelt dugyökerű és friss palántával érdemes telepíteni. Azonban, míg a szeptemberben ültetett palánták a következő évben csak egy-egy gyümölcsöt hoznak mutatóba, addig a tavasszal, jó földbe telepített és kellőképpen gondozott, öntözött növények annyira megerősödhetnek, hogy a következő esztendőben már komoly hozammal hálálják meg a munkát és fáradságot. Nagyon fontos a tavaszi ültetéseknel, hogy a növények ne fonnyadjanak. Ezért csak estefelől ültessünk és nagyobb melegben fűvel vagy szalmával árnyékoljuk be néhány napra palántáinkat. Ültetés előtt a gyökerek megkurtítása után minden egyes palánta gyökerét mártsuk sűrű agyagpépbe, melybe egyharmad résznyi teljesen érett marhatrágyát is kevertünk. Az elpalántázott növényeket egyszer alaposan beöntözzük, beiszapoljuk és a továbbiakban is gondoskodunk arról, hogy a talaj mindig friss legyen. A szamóca öntözésére legjobb módszer az árkoló árasztás. A sorok között sekély árkokat huzunk és ebbe bocsjátjuk be szükség szerint a bőséges öntözővizet. Utána egy-két nap mulva sekélyen kapálunk. A szamóca nem szereti az öntözővel való locsolgatást és permetszerű öntözést, levelei ilyenkor hamar megfoltosodnak.

Fenyőszurkot**minden mennyiségben vásárol****„TRIUMF” S. A. CLUJ**

Calea Regele Carol II, No. 118.

Paszulyt vásárolnak a főváros részére.

Bucuresti főváros paszullyal való ellátásának biztosítására a nemzetgazdaságiügyi minisztérium intézkedett, hogy a szövetségi központ felvásárolja a felesleges vidéki paszuly készleteket.

Megállott a buza árának olesulása.

Közöltük lapunkban, hogy a buza kiviteli tilalma következtében a buza ára megolcsult. Az olesulás azonban megállott, mert a hosszú tél és az őszi vetések elmaradása következtében egész Európában gyenge buzatermésre számítanak. Amerikából sem érkeznek kedvező hírek a buzavetésekről. Igaz ugyan, hogy az előző évekből még nagy készletek állnak rendelkezésre, kétséges azonban, hogy a mai nemzetközi helyzetre való tekintettel eljutnak ezek a készletek azokra a helyekre, ahol rájuk szükség mutatkozik. Ezeknek a körülményeknek a következménye, hogy a buza árának olesulása megállott.

Szabályozták a lisztárulást.

A liszt forgalombahozatalát kormányrendelettel szabályozták. A rendelet értelmében a malmok háromnapi, a kereskedők pedig ötnapi lisztmenyiséget tartalékolhatnak. A malmok vevőik részére egyhónapi szükségletnek megfelelő mennyiséget szolgáltathatnak ki.

A hustalan napokon felvágott féléket lehet árusítani.

A nemzetgazdasági és földművelésügyi minisztérium előterjesztésére a minisztertanács jegyzőkönyvileg állapította meg, hogy felvágott féléket minden nap szabadon lehet árusítani. Ezek tehát nem esnek a hustalan napok korlátozó intézkedései alá.

Kukoricát vásárolt Magyarország Romániában.

Magyarország hatezer vagon romániai kukoricát vásárolt. A kukoricát a napiárnál alacsonyabb áron sertés-hizlaló gazdák között fogják szétosztani.

Drágul a tűzifa.

A tűzifa ára az egész ország területén drágul. Bucurestiben egy vagon fa ára házhoz szállítva 13 ezer lej. A tűzifahiány okát azzal magyarázzák, hogy a hosszú tél alatt a tűzifa készletek teljesen elfogytak. Ezenkívül az új vágatásokat sem tudták rendszeresen elvégezni munkáshiány miatt. Növeli az árakat, hogy drágult a kitermelési költség és emledek a vasuti fuvardijat.

Megállapították a mezőgazdasági szerződések hivatalos árait.

A nemzetgazdasági minisztérium 1940 április 26-ikával megállapította a gazdasági felszereléshez tartozó szerződések és alkatrészek árát, melyeken felül a gazdák csupán a két-százalékos forgalmi adót és a számlabélyeget fizetik. A hasznot a nagy és kiskereskedők és belföldi gyárak egymásközt állapítják meg a maximális áron belül. A maximális árak a következők:

Fekete kapa préselt füffel (Schramm Hüttl Resita, vagy más belföldi gyártmány) 450 gramtól 2000 gr.-ig drb.-ként 36 lej. Lapát (Schramm Hüttl, vagy más belföldi gyártmány) kavicsolásra kg. 54 lej, istálló lapát kg. 57 lej, megerősített nyakkal 61 lej. Villák: széna és istálló célra (Sodronyipar) ivelés nélkül két ággal drb. 22 lej, három ággal 29 lej, négy ággal 45 lej, kavicsvilla 3, 9, 10 ággal 91—101 lej. Ásóvilla 2, 3, 4 ággal 22, 27, 35 lej. Fejsze („Coroana”) kg. 69 lej (egy kg. súlyon alul, vagy különleges minta esetén megegyezés szerint felár számítható.)

Eke („Resita”) drb. 1958—2873 lej. Eke („Eberhardt”) drb. 3888—8019 lej. Eke („Rud. Sack”) 3635—5090 lej. Eke (Ventzki) darabja 2600—4100 lej. Traktoreke (Eberhardt, drb. 26.980 lej. (Rud. Sack) 43.500—52.850 lej, (Ventzki) 42.000 lej. Ekevas (Schramm, Hüttl, vagy Resita) fekete kg. 36, festett élesített kg. 44. (Eberhardt) drb. 154 lej. Eketaliga (Resita) párja 1046, 1138, 1203 lej.

Kerék (Schramm, Hüttl) drb. 300—325 lej, két barázdás 320 mm. drb. 187 lej. (Eberhardt) drb. 420—600. Borona (Resita) 1329—2849 lej. (And. Rieger) 2900—4500 lej. (Eberhardt) 4406 lej. (Rud. Sack) 2180—15.500 lej.

Vetőgép: (And. Rieger) drb. 16.200—27.500 lej, (Rud. Sack) 25.700—39.650, (Pracner) 17.300—24.500 lej. Traktor: (H. S. C. S. Budapest) 325.000—400.000 lej.

A jegyzék, mely számos alkatrészt és szőlőgazdasági felszerelési cikket is tartalmaz, az üzletekben kifüggesztendő.

Rendelet a napraforgómag eladásáról.

A nemzetgazdasági minisztérium rendeletet adott ki, hogy mindazok a termelők és kereskedők, akiknek napraforgómag van birtokukban, kötelesek a napraforgómagot 15 napon belül a Bukarestben székelő olajgyárak központjának megvételre felajánlani. A központ mázsánként 850 lej fizet a napraforgómagért. Aki a jelzett határidőig nem adja el a napraforgómagot, attól el fogják rekviálni. A vetőmag céljaira szolgáló készleteket a gazdáknak meghagyják.

RÖVID HIREK

Felhőszakadás volt Bucurestiben. A fővárosban felhőszakadászerű éjjeli zápor volt. A zápor károkat is okozott.

Összeomlott egy vasuti hid a vonat alatt. Franciaországban Montlucen közelében egy vasuti hid összeomlott. 24 halálos és 25 sebesült áldozat van.

Jégeső volt Szamosujvár vidékén. Szamosujvár vidékén jégeső pusztított. A jégeső különösen a gyümölcsösökben és kertészetekben okozott nagy károkat.

A magyarországi árvizkár számokban. A magyarországi árviz által okozott kárt hivatalos bizottságok becsülték fel. Megállapították, hogy az árviz 14 ezer házat rongált meg.

Ipari Hírvonat

Fontos intézkedés az építővas felhasználásáról.

Az építkezések terén nagy nehézséget okozott, hogy a vasanyag felhasználását különleges intézkedésekkel szabályozták. Tekintettel arra, hogy a fennálló szabályrendeletek értelmében városokon a mennyezeteket ujabban csak vasbetonból szabad készíteni, az építkezések megakadtak. Az újabb rendelkezések szerint az ötven mázsán alóli vasmennyiség felhasználásához nem kell külön engedélyt kérni a hadfelszerelési minisztériumtól. Tekintettel arra, hogy egy földszintes ház építéséhez 15—20 métermázsa építővas elegendő, az építkezések megkezdésének semmi akadálya sincs. További könnyebbséget jelent, hogy az olyan mennyezetek, amelyeknek összterülete harminc négyzetméternél kisebb, fából is készíthetők. Az intézkedések után remélni lehet, hogy rövidesen megindulnak az építkezések.

A borotvapengék megadóztatását kérik a borbélyiparosok.

A borbélyiparosok körében mozgalom indult meg, hogy a kormány a borotvapengékre vessen ki külön adót. A borbélyiparosok szerint ilyen módon nagymértékben lehetne fokozni az állami bevételeket.

Nem lehet változtatni a hustalan napok beosztásán!

Közlöttük lapunkban, hogy több helyen a hetivásárok miatt, meg akarták változtatni a hustalan napok időpontját. Több helyen indult mozgalom ilyen irányban. Az erre vonatkozó kéréseket azonban a minisztérium visszautasította azzal az indokolással, hogy a hustalan napok beosztására vonatkozó törvényrendelet országos jellegű és így azon nem lehet változtatni.

A timárüzemek be kell, hogy jelentsék nyersbőr igényüket!

A nemzetgazdasági minisztérium elrendelte, hogy az összes timárüzemek jelentsék be a nemzetgazdasági minisztérium nyersanyag elosztó osztályának, hogy milyen minőségű és mennyiségű nyersbőrre van szükségük. A kérsében külön-külön kell feltüntetni az egyes bőrok fajtáit. A kérshez mellékelni kell az illetékes munkakamara vagy az illetékes községi előljárási (primaria) bizonyítványát, amelyben nevezett hatóságok igazolják, hogy a kérvényezőnek joga van a timár-mesterség folytatására és hogy hány munkás dolgozik az üzemben.

A vásárra járó iparos kell-e fizessen kétszázalékos forgalmi illetéket?

A kétszázalékos forgalmi illetékek kapcsolatban a pénzügyminiszter rendeletet bocsájtott ki a pénzügyigazgatóságokhoz. A rendelet szerint vá-

sárra járó esztradiák, cipészek, kérekgyártók, sapkakészítők, szücsök, bekecskészítők, szürszabók, kalaposok, asztalosok, patkolókovácsok, bádogárúkesztők, szíjgyártók és rokonfoglalkozású iparosok nem kell, hogy fizessenek kétszázalékos forgalmi illetéket. A mentességet azonban csak úgy vehetik igénybe, ha az illetékes adóhivatal által készített irattal igazolják, hogy az eladásra kerülő árut sajátkezűleg és saját műhelyükben készítették. A bizonyítványban azt is fel kell tüntetni, hogy a kisiparosnak mesterkönyve van.

Sürgősen át kell venni a mesterkönyveket!

Mindazok az iparosok, akik a munka- vagy mesterkönyvek kiadását, illetőleg becserélését kérték, május 15-ig feltétlenül át kell, hogy vegyék az új könyveket.

Az órák és ékszerészek be kell, hogy jelentsék ékszerkészleteiket!

A nemzetgazdasági minisztérium rendelete értelmében az órák és ékszerészek be kell, hogy jelentsék az óra és ékszer készleteiket. Az órák körében mozgalom indul, hogy az órákat ne tekintsék ékszernek.

Kötelező a cégtábla használata!

Valamennyi iparos és kereskedő köteles cégtáblát kifüggeszteni azon a helyen, ahol működését folytatja. A cégtábla szövegének egyeznie kell a céghivatalnál bejegyzett szöveggel.

Tapasztalt és tanult gazda
termését megháromszorozhatja.

Legjobb tanácsadó: dr. Nagy Endre és dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

című közel 700 oldalas, számos magyarító képpel díszített, teljes gazdasági szakkönyve. — A „Magyar Nép” előfizetői számára a könyv kézbesítési díjjal együtt csak 80 lej, a bolti ár egyébként 90 lej. A rendelés összegét kérjük előre beküldeni, mert utánvételezéssel többbe kerül.

Igyekeztek
mindenki mielőbb beszerezni a

GAZDATUDOMÁNY

című könyvet, amely a legjobb tanácsadó. — Megrendelhető a
MAGYAR NÉP KIADÓHIVATALÁBAN. CLUJ (KOLOZSVÁR) STRADA BAPON L. POP 5. SZÁM ALATT.

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK

A szeretet iskolijában.

— A szeretet ismerete. —

Pál apostol a mi részszerint való, fogyatékos ismereteinkre vonatkozással azt állapítja meg a szeretetről szóló felséges tanításában, hogy mi most itt tükör által homályosan látunk, de vigasztal a felséges reménységgel, hogy egykor látni fogunk színről színre. Most rész szerint van bennem az ismeret — írja saját tapasztalatára, a szívében élő belső reménységre utalva — akkor pedig úgy ismerem majd, amint én is megismertettem.

Az apostolnak a szeretetről szóló megállapítását csak az apostol életének tükrében tudjuk megérteni. Arra utal az apostol, hogy a tökéletes szeretet, a jószágos Isten jobban ismer minket, mint mi ismerjük saját magunkat. Pál szívében erős gyűlölettel indult Krisztusnak és az ő tanítványainak üldözésére, de Krisztus irgalommal tekintett reá és a damaskusi úton kegyelemmel szólott hozzá: „Saul, Saul, miért kergetsz engem?” „Én vagyok Jézus, akit te kergetsz. Nehéz neked az ösztön ellen rugódóznod.” A tökéletes szeretetnek szeme jobban ismerte a Pál szívét, mint ahogy Pál értette meg saját magát és az üdvösség utját megtalálta Pál hálaadással hirdeti: „Áldott legyen az Isten és a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyja, aki megáldott minket minden lelki áldással a mennyekben a Krisztusban, aszerint, amint magának kiválasztott minket Őbenne, világteremtése előtt, hogy legyünk mi szentek és feddhetetlenek Ő előtte szeretet által.”

Mennyi baj, bánat és nyomoruság származik abból, hogy mi emberek nem tudjuk igazán megismerni, ellenkezőleg olyan gyakran félreismerjük egymást. Ha a tiszta szeretet szemével tudnánk egymás szívébe tekinteni, akkor jobban megtudnók látni embertársunk lelke mélyén a jót, az igazság, megtisztulás után való vágyakozást, akkor sokkal több megértéssel, megbocsátással, gyámolító jóssággal tudnánk egymással szemben viselkedni. A szeretetnek minél nagyobb megértésével tudunk egymásra tekinteni, annál igazabb szívvel tudunk egymáson segíteni. Hányszor okoz bánatot szívünknek az, hogy legjobb, legnemesebb törekvéseinket, szándékainkat elferdítik, félremagyarázzák az emberek. A hívő lélek mindig kibeszélhetetlenül nagy vigasztalást merít abból, hogy bizni tud abban, hogy az Isten bele tekint a szív legelrejtettebb titkaiba is és ezért igazán ismer és igazán ítél.

Valóban gyönyörű igazságot fejez ki az apostolvallomása. Akinek van alkalma beletekinteni az em-

berek életébe, az meghatottan ismeri fel, hogy a legtöbb ember életének alakításában mennyire telve van jóakarattal, egyre jobban megérti Jézus isteni szeretetének irgalmát, mikor nem megítélni, de megtisztítani, meggyógyítani, megváltani akarja az embert. Van Teleki Sándornénak egy gyönyörű elbeszélése, melynek ez a címe: „Heliotropia”. A jeles író ez elbeszélésében egy tisztalátású, bölcs papot rajzol meg, aki 70 éves élettapasztalatával arra a meggyőződésre jut, hogy nem tudja kemény szívvvel csak kárhoztatni a bűnösöket, hanem sokkal inkább sajnálni és szeretni akarja őket. A halálra ítélt papja volt. Sok eltévedt ember lelkébe tekintett be, de e sötét szívekben is mindig talált egy-egy sugárt, mely elvezethette volna őket az igazságra. A hiba abban volt, hogy jót akartak, a maguk, talán az övéik életét akarták boldoggá tenni és bukásuk oka mindig az volt, hogy a kellő pillanatban hiányzott oldaluk mellől valaki, talán egy imádkozó édesanya, talán egy igaz apa, vagy hű barát, szerető hitvestárs, hiányzott mellőlük valaki, aki az élet helyes ösvényét megmutatta volna nekik. A legtöbb emberi élet leromlásának ez a forrása. Az egyik a hatalmon akarja felépíteni életét és csak egy eltévesztett élet után látja be, az egyszerű igazságot: Ki emberben bizik, nádszálban bizik. A másik az élvezeten. Későn ismeri meg, hogy a gyönyörök habzó serlegének csak a széle édes, az alján undor és utálat van. A harmadik a gazdagságon és csak idő után ébred öntudatára a nagy kérdésnek: Mit ér ha az ember az egész világot megnyeri is, lelkében pedig kárt vall?

Ugy ismerem majd, amint én is megismertettem. Minél tisztábban és teljesebben megismerjük saját életünkben a szeretet irgalmának alakító kezét, amely minket feltartóztatott a bűnnek, a kárhóznak útján akkor, amikor mi vakmerően s könnyelműen törtünk előre és nem láttuk a veszedelmeket, amelyek felé rohantunk, annál inkább megtanuljuk mi is a jószág megértésével nézni embertársaink életét és annál készségesebbek leszünk segítségre nyújtani kezüket a tévedezők felé.

Milyen jó bizni abban, hogy ennek a tökéletes szeretetnek teljes ismerete fogja egyszer megértetni velünk is az örökkévalóságban saját életünknek, az emberek életének, a világ életének legvégső titkát, azokat a szent titkokat, amelyeket most csak tükör által homályosan látunk, de egyszer hitünk nagy igérete szerint színről színre fogunk látni és megérteni.

A holland gyarmatok jövője.

Néhány héttel ezelőtt a japán külügyminiszter olyan nyilatkozatokat tett, mely a holland gyarmatok jövőjét a háború kimenetelétől tette függővé. Ez a nyilatkozat sok nép figyelmét felhívta a távolkeleti eseményekre. Japán ugyanis az említett nyilatkozat által bejelentette érdekelttségét a holland gyarmatokra. Kijelentette, hogy ha Hollandia háborúba keveredik, indiai gyarmataira első sorban a japánok számítanak. Japán ebben az esetben nem tűrné, hogy ezeket a gyarmatokat más állam védje meg, tehát ő maga akarja megvédeni. Éppen ezért ajánlatot tett a holland kormányának egy megnemtámadási szerződés megkötésére.

A hollandok kijelentették, hogy nem szándékoznak a háborúba beavatkozni, s így a gyarmataikat is meg tudják védeni. Ezért nem tartják szükségesnek a felajánlott szerződés megkötését.

Mikor e választ adták a japán javaslatokra, a hollandok bizonyára számításba vették az angol és amerikai segítséget is. Mert a holland gyarmatbirodalom angol és amerikai gyarmatok között fekszik. Ha tehát Japán e birodalmat el akarja foglalni, valószínűleg szembetalálja magát Angliával és Amerikával. De amennyiben az európai háború Angliát és esetleg Amerikát is túlságosan elfoglalja, Japán könnyen ráteheti kezét a gazdag holland gyarmatokra.

Valóban a holland gyarmatok India után a Csendes Óceán legtermékenyebb szigetein vannak. Öt nagy szigetről van szó, melyek együtt háromszor akkora területet képeznek, mint Japán a hozzátartozó szigetekkel. A holland gyarmatok azonban Hollandiától nagyon messze vannak, körülbelül 20 ezer kilométernyire. Ezzel szemben Japán mindössze háromezeröttszáz kilométernyi távolságra van a legközelebbi holland szigettől. Így sokkal könnyebben meg tudhatja támadni, mint más hatalom.

Japánnak a holland gyarmatokra irányuló szándékát elsősorban ezeknek a gyarmatoknak a gazdagsága magyarázza meg. Másodsor az is számításba jön, hogy ezek a szigetek nagyon is alkalmasok a településre. Ha Japán kezébe kerülnének, sok-sok millió japán letelepedhetnék ezeken a gyarmatokon. Erre azonban csak az angolok leverése után kerülhet sor, mert az angolok két nagy szigeten a hollandokkal együtt rendezkedtek be.

Melyek most már a holland gyarmatok? Az öt nagy sziget közül három egészen Hollandiáé, kettő pedig közösen holland és angol birtok. E két utóbbi *Új Guinea* és *Borneo* szigete. Egészen holland kézben van *Szumatra*, *Jáva* és *Celebesz*, ez a három nagy sziget, melyek mellett a hollandusok még több apró szigetet birtokukban tartanak.

A szigetek között *Új Guinea* a legnagyobb, háromszor akkora, mint *Románia*. Ennek egy harmada a háború előtt a németeké volt. A világháború után az angol vezetés alatt álló *Ausztrália*

kapta. *Új Guinea* szigetén különösen sok dohányt és cukornádat termelnek. Lakóinak száma nem éri el még az egy milliót sem.

Majdnem ugyanilyen nagyságú sziget *Borneo* is. Még a felosztás aránya is hasonló; a sziget kétharmada a hollandok, egyharmada az angolok uralma alatt áll. Ezelőtt mintegy 80 esztendővel osztották így fel a szigetet s azóta a hollandok és angolok békésen élnek egymás mellett. Nem kétséges tehát, hogy e közös holland-angol gyarmatokat japán támadás ellen az angolok éppen úgy megvédenék, mintha csak ellenük irányulna.

Az egészen holland kézben lévő három nagy sziget közül nagyságra nézve első helyen áll *Szumatra*. Ez körülbelül kétszer nagyobb, mint *Románia*. Ásványi kincsekben nagyon gazdag. Földjében arany, réz, ólom, ón, vas, petróleum és márvány található. Lakóai rizset, gyapotot és dohányt termesztenek. Ebből sokat adnak el más országoknak. Fővárosát *Palembang*nak hívják.

A másik két sziget még gazdagabb. Különösen gazdag *Jáva* szigete, mely a holland gyarmatok legértékesebb része. Nagyságra nézve *Romániának* mintegy fele. A legtermékenyebb földje van a Csendes Óceán szigetei között. Lakói rizset, kukoricát, cukrot, vaniliát, fahéjat, kávé és dohányt termesztenek nagy mennyiségben. Talajában szén, petróleum és só található. *Jáva* szigetén a legsűrűbb a lakósság, mivel a jó megélhetési viszonyok sok embernek biztosítják a mindennapi kenyeret. Fővárosa *Batávia*.

Celebesz szigete a hozzátartozó apróbb szigetekkel együtt akkora kiterjedésű, mint körülbelül *Románia*. Gazdagsága *Jáva* szigetével vetekedik. Ez a sziget van legközelebb Japánhoz. Japánnak érthetően nagy szüksége lenne azokra az anyagokra és terményekre, melyeket ezek a holland gyarmatok szolgáltatnak. De a japán hódítás veszélyezteteti nemcsak Angliát, de az Amerikai Egyesült Államok érdekeit is. Ugyanis Japán és a holland gyarmatok között vannak a *Filippi* szigetek, melyek Amerikához tartoznak. Ezért Amerika bizonyára nem nézné ölbetett kézzel Japán előnyomulását a holland gyarmatok felé. Valószínűleg ennek lehet köszönni, hogy Amerika érdeklődése annyira felébredt a Csendes Óceáni japán tervek iránt.

Ezért a távolkeleten a helyzet további alakulását Amerika elhatározása fogja eldönteni. Amerika segítségével e gyarmatok jövője biztosítható. Amerika érdeklődése máris csökkentette a japán nyilatkozatok harcias életét. A hollandok érdekében tehát remélni lehet, hogy az amerikai segítség tovább is érvényesül majd a gazdag holland gyarmatok jövője érdekében. Mert *Hollandia* jóléte és gazdagsága elsősorban ezeknek a gyarmatoknak megmaradásától függ.

A KISKEKTBEN.

*Szép májusi délután,
mit gyomlálatsz, jó anyám?
— Bozótot, gázt, egyebet,
nem köll nekem, se neked.*

*Ijaj, ez a gyöngy saláta,
ez a kapát kívánja;
gondot, Napot és vizet —
Nem hálátlan, megfizet.*

*Ne rösteld, jöjj közelébb
tekintsd meg dús levelét,
tán egy hét se köll neki,
s fejét már beköthetil!*

Havas István.

Történetek.

1. Rátóti küldöttség.

Mátyás király útja egyszer Rátóton vezetett keresztül, s a hintókerék eltörése miatt fél napig ott kellett maradnia. Mikor a bölcs kupaktanács megtudta, hogy a faluvégi kovácsnál Magyarország királya időzik, összehívték s tanakodott az üdvözlés legmegfelelőbb módjáról.

— Valamelyik emberi faj kenyeret és sót visz a fejedelem elé — mondta a bíró —, de mi azt nem tehetjük, mert nálunk a lábasjósággal szoktak sót nyalatni. Valamit azonban vinnünk kell.

— Vigyünk jó friss diót, az elég van — szavazott a molnár.

— De szilvánk több van — felelte a bíró, — aztán meg olyan szilva terem itt Rátóton, hogy a budai palota környékén sincs különb.

— Az ám, szilvát viszünk! — helyeslé a tanács a bölcs javaslatot.

A bíróné asszony rögtön tényérokért futott a kántorné asszonyság pedig ment szilvát szedni. Hat tényérral határozottatott vinni a királynak.

— Minthogy pedig — mondta a bíró — én már világlátott ember vagyok, s tudom, mi a tisztesség és a becsület, ügyeljetek reám, s tegyetek mindent úgy, ahogy én cselekszem.

Ezzel megindultak a királyhoz. Elöl ment a bíró, utána öt tanácsbeli, mindegyik egy-egy tényér szilvával. Bíró uram nagy izgatottságában azonban elfelejtette, hogy a kovács tiszta szobájába a küszöbről két lépcső vezet lefelé, nagyot lépett és Mátyás király előtt

szilvástól együtt hasravágódott. A többiek azon hitben, hogy bíró uram tisztességadásból terült el a földön, sorba hasra feküdtek s a szilvás tényéért eldobták a markukból.

Mátyás király nagyot nézett a különös deputációra, de nem bosszankodott. Láta, kikkel van dolga. Annál jobban haragudtak a király kísérői, az inasok. Ezek kapták a földön heverő szilvát és agyba-főbe dobálták vele a küldöttséget, úgyhogy azok ész nélkül rohantak vissza a faluházára. Amikor már lélekzethez jutottak, a kántor így szólt a szegyenkező bíróhoz:

— Kelmednek mégis csak nagy esze van. Köszönjük alázatossággal a jó tanácsot, mert ha szilva helyett véletlenül diót viszünk, tisztára beverik a fejünket, s most véres koponyával jajgatnánk a vackunkon.

2. Bolondok könyve.

Mátyás király udvari bolondjának az volt a kötelessége, hogy szorgalmasan följegyezze: naponként mennyi bolondság történik a királyi palotában.

Egyszer a király ezer darab aranyat adott egy merőben ismeretlen és idegen embernek azzal a megbízással, hogy a messzi Keleten, ahol a legjobb és legszebb lovak teremnek, vásároljon neki néhány tüzes paripát. A bolond megfigyelte ezt az esetet és beirta a nagy könyvbe. Este a király kezébe vette a könyvet, s igen megütközött, amikor lóvásárlását az esztelen cselekedetek sorában látta. Kérdőre vonta a bolondot, hogy miért tette ezt.

— Aki egy ismeretlen embernek ezer darab aranyat ad vásárlás végett — válaszolt a bolond —, és azt hiszi, hogy az a jöttment visszahozza pénzét, vagy annak ellenértékét, az olyan ember sült bolond!

— Hátha mégis visszajön az idegen — kérdezte a király, — és vagy lovat hoz, vagy az ezer aranyat lepengeti, mi történik akkor?

— Komám, — mondta mosolyogva a bolond —, akkor a te nevedet kitörölöm a bolondok közül, s beírom azét, aki ilyen ostobaságra képes.

3. Mindenki doktor.

Mátyás király udvari bolondja egyszer arra a kérdésre, hogy melyik foglalkozási ág a legnépesebb, ezt felelte:

— Kétségkívül doktor van legtöbb a világon.

— Ostoba beszéd! — harsant fel a király. — Hiszen alig két-három orvos lézeng a városban. Egyébként bizonyítsd be állításodat, különben vedd tudomásul, hogy csunyan meglakolsz.

Pár nap múlva, amikor már meg is feledkeztek erről a beszélgetésről, állat és nyakát kendőbe pólyálta a bolond, és fájdalmas, szomorú ábrázattal jelent meg a királyi udvarban.

— Mi bajod? — kérdezte mindenki.

Ő pedig keserves taglejtésekkel mutogatta, hogy a foga fáj. Erre azután az egyik meleg borogatást, a másik hideg vasat, a harmadik szeszt ajánlott, ahány, annyifélet. Majd végigment a városban, s mindenkitől, akivel csak találkozott, tanácsot kért a fogfájás ellen.

Közben felírta mindazoknak a nevét, aki a fogfájás megszüntetésére különféle orvosságokat javasoltak. Ilyenformán egy nap alatt több mint 300 receptet jegyzett föl.

Végre betért a palotába s a király előtt is megjelent szörnyen begöngyölt fejével. A király szintén előállt jóakaratu tanácsaival:

— Itt van ez az orvosság, vedd be s örök életedben áldani fogsz, mert azonnal megszabadulsz a fájdalomtól.

Ekkor a bolond hirtelen letapta altáról a kendőt s vidáman így szólt.

— Kutyabajom sincs, csak azt akartam bebizonyítani, hogy minden ember doktor.

Ezzel átnyújtotta a királynak az orvosok jegyzékét. Amikor Mátyás király átfutotta az írást, s vezető helyen éppen a maga nevét pillantotta meg, alig tudta nevetését visszatartani, de elismerte, hogy a bolondnak igaza van, mert csakugyan orvos van legtöbb a világon.

APRÓSÁGOK ADOMÁK

Megjelentek a denevérek.

A denevér, avagy szárnyas egér, egyik leghasznosabb bogárevő állatunk. Különösen a nagy tömegben elszaporodó szunyog és légyfélék pusztítása által tesz nagy hasznót. Tavasszal csak az idő felmelegedésével indulnak meg vadászó utjukra, amikor már elegendő táplálékot kapnak. A denevér ugyanis rendkívül falánk állat. Hogy télen, amikor a tápláléka megfogyatkozik, ne koplaljon, téli álomba merül.

A denevérek éjjeli állatok lévén, alkonyat után jönnek elő és prédájukat röptében fogják el. Ugyancsak ilyenkor rajzanak a különböző moly-pillék és bagolypillék és cserebogarak, melyek között nagy pusztítást végeznek. Nappal valamely sötét helyen, hátsó lábaikra akaszkodva, fejjel lefelé csüngenek, pihennek. A denevérek egyik része kora alkonyatban jelenik meg, a másik része meg később, szinte éjjel, ezek azután a későn repülő bogarakat pusztítják. A denevérek munkája annál hasznosabb, mert olyan — éjjel és szürkületben repülő — bogarakat fogdosnak, melyek a többi, nappal járó bogárevőktől békésen szaporodhatnak. A denevérek vadászata addig tart, míg jól nem laknak. Ha kevesebb a bogár, tovább vadásznak, ha sok, hamarabb térnek nyugalomra. A denevéreknek azért is szükséges a bőséges táplálkozás, hogy a téli alváshoz zsirtartalékot halmozhassanak fel testükbe, melyből azután a téli alvás alatt testük erejét fenn tudják tartani. A denevérek különös gondtal válogatják meg mind a nappali pihenő helyüket, mind a téli szállá-

sukat is. A denevérek mindig olyan buvó és teletöhelyet választanak, melyeknek bejárata teljesen szilárd, hogy az be ne omolhasson. Így elsősorban a barlangok, tornyok, épületek belseje jön figyelembe teletelés szempontjából. A barlangokat, elhagyott bányákat szívesen szállják meg, a denevérek, de csak akkor, ha az nem léghuzatos vagy nincs benne „csöpögő víz.“ A nagyon száraz barlang vagy bánya szintén nem alkalmas teletelésre, de még buvóhelynek sem, mert a denevér puha szárnya az ilyen helyeken beszárad. Ha azonban a barlang fenekén tó, vagy patak van, akkor az ilyen barlangot szívesen választják teletelésre és buvóhelynek. A denevérek tehát megválogatják a helyet, ahol teletelni akarnak. Nagyon alkalmas teletelésre a megfelelő barlang, hol tudnak a barlang falán, mennyezetén kapaszkodni. A pince sem megvetett előttük, ha kellően nyirkos és meleg, azonfelül kapaszkodó hely is van benne. A padlásokon leginkább a kémények közelében akaszzkodnak fel, hogy a kémény melegét élvezhessék. Az erdőben élő denevérek szívesen tanyáznak fák odvaiban is. A legkedveltebb téli szállás azonban mindig valami barlang, vagy pince, mert itt mindig van nyirkosság is és a hőmérséklet is egyenletes. A teletelő denevér mindig a hátsó lábára akaszzkodik. Ha a mennyezetten van, szabadon lóg le, ha a falra akaszkodik, akkor a falhoz simulva lóg, de mindig fejjel lefelé, szárnyát testéhez szorítva.

A világ legnagyobb cipőgyűjteménye.

A Majna menti Offenbachban van a német bőrmúzeum. A nemrégiben megnyitott kiállításon ötezer pár lábbelít mutattak be. A gyűjteményben minden nép és minden kor jellegzetes készítményeit lehet látni.

A sündisznó nem fogékony a kígyóméreg iránt!

A sündisznónak kedvenc eledele a kígyó. Megfogja és megeszi a mérges kígyókat is. A mérges kígyó harapása a sündisznóra nézve nem veszedelmes. Fogságban tartott sündisznóknál megállapították, hogy a viperakígyó mérge a sündisznónak egyáltalában nem árt. Sőt a mérges kígyó harapása után a sündisznó sebei könnyen gyógyultak és még csak gyulladásba sem mentek át.

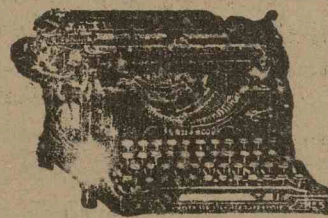
Megérdemelt jutalom.

V. Karoly német-római császár előtt három külföldi ember jelent meg és kérték a számukra járó összeget, amelyet, mint kémek érdemeltek ki. V. Karoly a jutalmat kifizette, azonban hamis pénzekben. Amikor az árulók méltatlankodtak ezért, a császár így szólt hozzájuk:

— Hamis embereknek, hamis pénz való.

SMITH PREMIER Nr. 60.
REMINGTON
UNDERWOOD és CORONA

IRÓGÉPEK

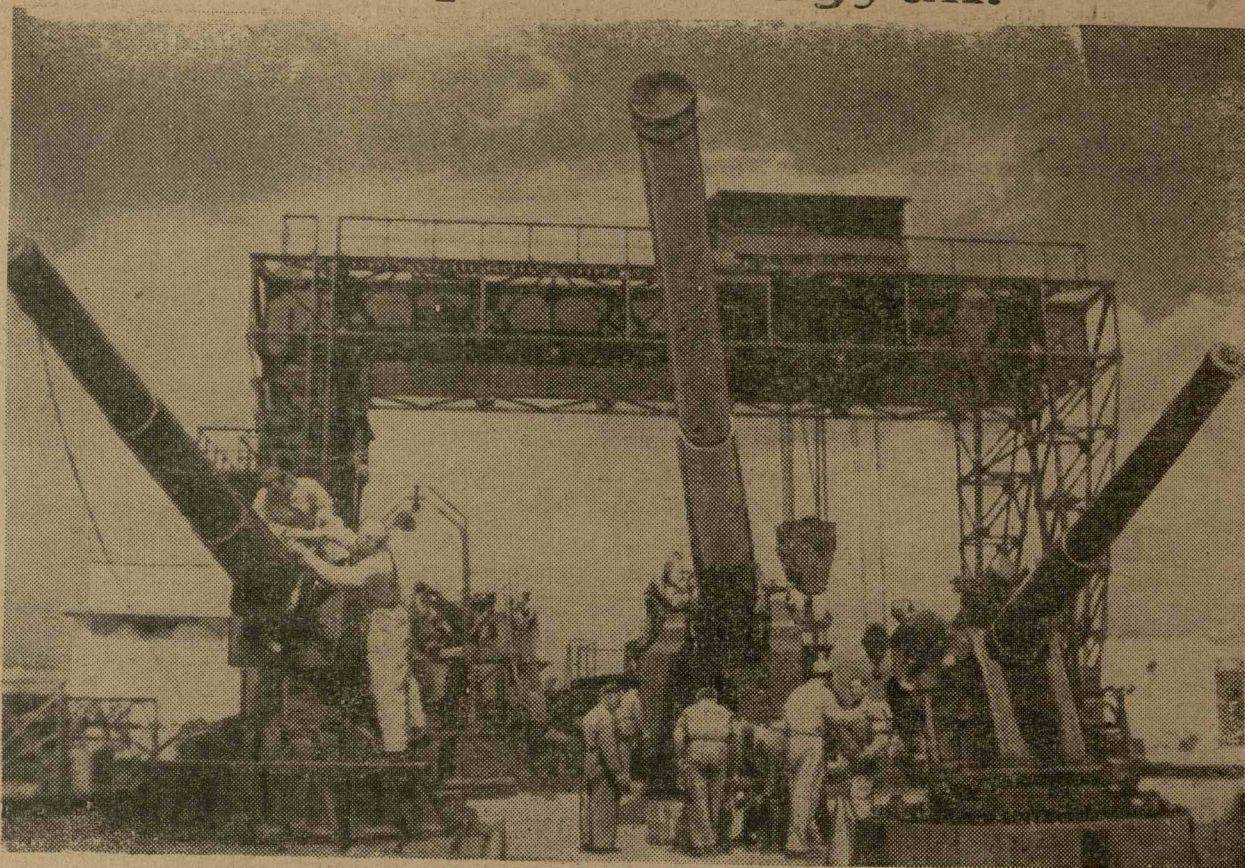

Gyári raktár amerikai és német írógép és sokszorosító-kellékekből. Speciális javító-műhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépek nagy raktára

“RAPID”
IRÓGÉPVALLALAT

KOLOZSVÁR, STR REGINA MARIA 33.

Olasz partvédő ágyuk.

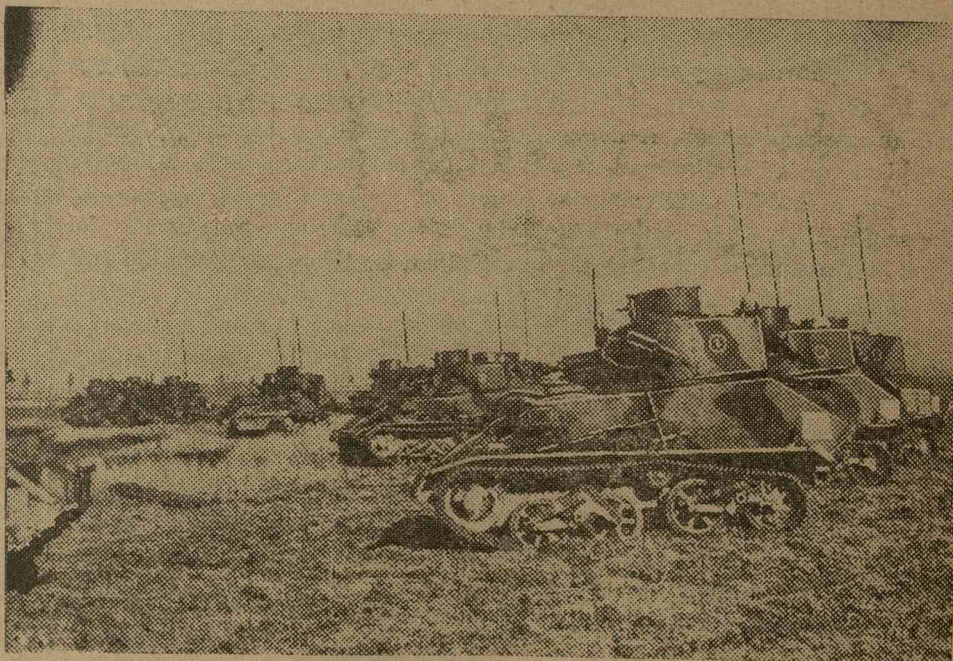

A partvédő ütegek a szárazföld ellen intézett tengeri támadások kizédését szolgálják. Óriás-ágyuk ezek, amelyeket teljesen gépekkel irányítanak és szolgálnak ki. Lövedékük 15—20 kilométer távolságra lőhetők ki és, mint ahogy

nagyon pontosan lehet az ágyúkkal irányozni, a támadó hadihajókra nézve nagy veszedelemet jelentenek. Képünkön olasz partvédő ágyukat mutatunk be.

Angol harci ccs.k.

A nyugati arcvonalon új helyzetet teremtett a németek Hollandia, Belgium és Luxemburg ellen intézett támadása. Ebben a háboruban óriási szerep jut a harcikocsiknak. — Képünkön könnyű angol harcikocsikat mutatunk be. Rendkívül mozgékonyak és könnyen áthatolnak a legnehezebb terepen is. Csaknem olyan gyorsan haladnak, mint a gépkocsik. A legutóbbi híradások szerint az angolok a nyugati arcvonalon sok harcikocsi-osztagot vetettek harcba a németek ellen.

Minden magyar jegyezze meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

Minerva Biztosító Részvénytársaság!!

Tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni!

TANÁCSADÓ

F. B. Mehádia. A levelében közöltekre vonatkozólag nagyon nehéz dolgot tanácsot adni, mert a feltételek megállapítása sok mellékkörülménytől függ. Általában azt mondhatjuk, hogy az Ön által közölt feltételek mellett, vagyis, hogy ha az eltartandó sertések és malacok elesését Ön adja, akkor a gondozót az elért súlyszaporulatból vagy a sertések számbeli gyarapodásából egyharmadrész illelheti meg. Ön ezzel szemben kétharmadrészt kap. Feltesszük azonban a kérdést, hogy ha Ön adja a sertéseket és Ön adja a drága szemes eleséget, nem volna-e okosabb a sertések mellé embert fogadni, aki azok gondozását megfelelő díjazásért felvállalná. Hangsúlyozzuk, hogy az Ön által közölt feltételek mellett a kétharmad-egyharmad arány felel meg legjobban.

T. S. A verékek hasznával kapcsolatban irt levelet megkaptuk és kétségtelenül igazat kell adnunk abban, hogy a veréb hasznát is hajt. Tényleg igaz, hogy első költése idején, amikor még érett magvakat nem kap, fiait hernyókkal és káros bogarakkal neveli fel. Igaz az is, hogy bizonyos körülmények között védelemre szorul.

Sajnos azonban, ha felállítjuk a mérleget, a következőket állapíthatjuk meg. Annaira szapora és olyan élelmes, hogy leghasznosabb bogárevő madarainkat, a cinkéket kiszorítja fészkelő helyeikről. Ezenkívül, mint rügy- és gyümölcspusztító, a kertben érzékeny károkat okoz. A veréb irtása tehát mindenképpen indokolt. Teljesen kipusztítani úgy sem tudjuk. Egyébként újabban nagyon gondos vizsgálatokat végeztek a veréb táplálékára vonatkozólag. Ezek során is az derült ki, hogy a veréb, ha csak teheti, magvakkal táplálkozik.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

M. K. Nasal (Noszoly), T. L. Zálau (Zilah), L. M. Ciused (Székelykövesd), B. G. J. Samsud (Szilágysámsón).

ELŐFIZETŐINKHEZ! Megbízottaink a következő megyékben levő hátrálékos előfizetőinket keresik fel. Kovács Endre Szolnok-Doboka, Beszterce-Naszód megyéket és Bukovinát, Török István, amint már előző számainkban említettük, Kolozs megyének bánffy-hunyadi és gyalui járásait, Vinczeffy Sándor Háromszék megyének további járásait. Felkérjük azon előfizetőinket, akik a fentemlített körzetekben laknak, szíveskedjenek hátrálékaikat,

valamint a f. évi díjat is kifizetni megbízottainknak, szabályszerű nyugta ellenében. Ismételtén figyelmeztetjük azon nagyobb hátrálékosokat, akikhez közelebbről postautalványon felszólítást küldtünk, szíveskedjenek a feltüntetett összeget rövid időn belül beküldeni kiadóhivatalunkhoz, mert ellenkező esetben kénytelenek leszünk részükre lapunk küldését megszüntetni.

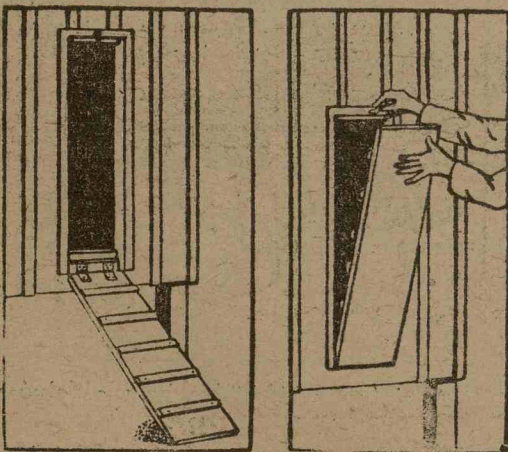
K. I. Lunga (Nyujtód). Lapunk írása és természete nem engedi meg, hogy az Önök által kért üggyel kapcsolatban vitába bocsátkozzunk. Kiséreljék meg valamelyik napilapnál. A helyzet ugyanis az, hogy mivel mi hetenként csak egyszer jelenünk meg, nem tudnók a vitát összefüggően és megfelelő módon lefolytatni. Egyébként a levelükben közöltekkal teljesen egyetértünk, bár az úgy volt és úgy lesz, hogy minden munkának vannak bírálói. Ezek a bírálatok nem is mindig ártalmasok!

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: P. M. Timişoara (Temesvár) 150, B. M. Şoimuşul Mic (Kissolymos) 150, B. K. Araci (Árapatak) 150, M. S. Pádureni (Erdőhegy) 155, P. D. Frumoasa (Csikszépvíz) 300, K. M. Şoimuşul Mic (Kissolymos) 150, özv. J. M.-né Dej (Dés) 150, D. J. Sámueliás (Krasznaszentmiklós) 150, J. B. Tăutelea (Hegyköztótelek) 155, S. Z. Bucureşti 250, M. J. Simandul-de-jos (Alsósimánd) 155, T. Gy. Satul-Nou (Simonyifalva) 155, Cs. P. P. Satul Nou (Simonyifalva) 155 lej.

Tanuld meg!

Ajtó és létra.

Baromfiórnál, vagy baromfiakretnél nagyon jól lehet alkalmazni a képen látható csapóajtót. Felemelve elzárjuk a baromfiakat, leeresztve pedig létrát szolgáltat a baromfiak számára. A létrán a baromfiak az ólba ki- és bejárhatnak.

Az ajtót házilag könnyen el lehet készíteni.

Hogyan tartjuk el a lisztet?

A liszt eltartására nagy gondot kell fordítani, mert különben érzékeny károsodás érheti az embert. Ez különösen most, amikor rendkívül megdrágultak az élelmiszerek, nagyon fontos tudnivaló. Kezdjük először is azon, hogy mi okozhatja a liszt megromlását? Erre nézve a következőket mondhatjuk: A liszt általában kétféleképpen romolhat meg. Először is, hogyha nyirkos helyen tartjuk, megdohosodik, megpenészedik vagy megcsomósodik. Az említett bajok következtében a liszt sütésre teljesen alkalmatlanná válik. Másodszor különböző bogarak és azok lárvái üthetnek tanyát a lisztben. Ezek a lisztet élvezhetetlenné és az egészségre ártalmassá tehetik. A leggyakoribb rovarkártevők a lisztben a lisztbogarak és a lisztmoly lárvái. Legveszedelmesebbek a liszt-atkák, ezek a lisztnek kellemetlen édes szagot kölcsönöznek. Leghelyesebb a lisztet világos, szellős, nem túlságosan meleg helyiségben tartani. Igen fontos az is, hogy ez az éléskamra vagy más helyiség tiszta legyen s kellemetlen szagú anyagokat ne tartalmazzon, mert a liszt elég könnyen fölveszi és megtartja a szagokat.

Ha a lisztet zsákokban tartjuk, leghelyesebb alája zsámolyt, ládát vagy hasábokra fektetett deszkát tenni, nehogy a zsák közvetlenül a földön álljon, s alulról ne szellőzhessen. Közvetlenül a falhoz sem tanácsos támasztani a zsákokat, mert a hideg falon esetleg összesűrűsödő párák nyirkossá tehetik a lisztet, ami pedig bevezetője a liszt

A címzés helye:

Str. Elisabeta 6
CLUJ
KOLOSVARI
tanár
Dr. BALOGH ERNŐ urnak

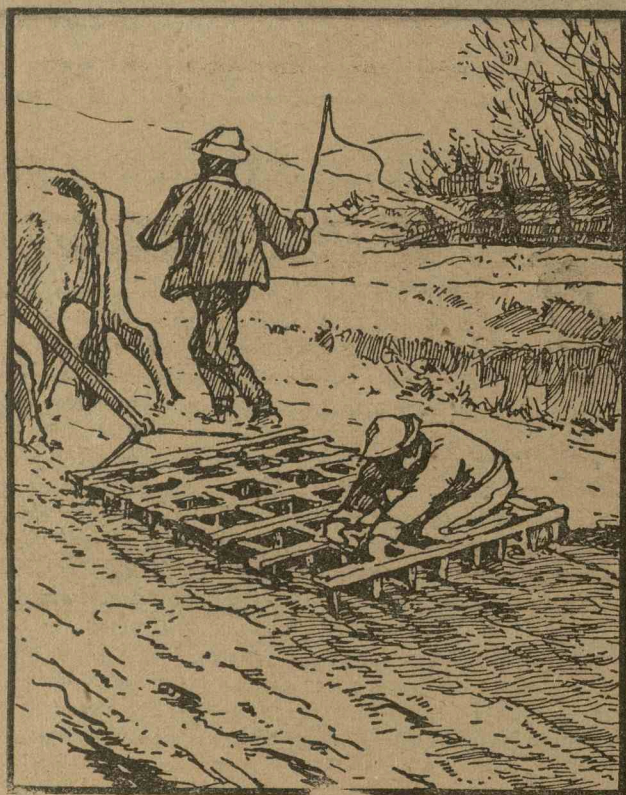

Fagyos szentek, fagyos szentek,
Vigyázz, amíg el nem mentek.
Veszedelmes főként Orbán,
Jó fagyosan és mogorván.

megromlásának. Ha a lisztet megőröltük, vagy megvettük, legjobb azonnal átszitálni. Ezzel kettős célt szolgálunk: ha a liszt esetleg még nem volt eléggé száraz, a levegővel bőségesen érintkezve könnyebben megszárad, ha pedig rovarok lárvái, vagy kifejlett példányai voltak a lisztben, azokat is kiszedhetjük. Ezt az átszitálást rövidebb-hosszabb időközökben tanácsos megismételni (6—8 hetenkint). Jó, ha gyalult falu ládában tarthatjuk a lisztet. Az időközönként való átlapátolás az egyik rekeszből a másikba, vagy legalább is az alapos felkavarás csak hasznos lehet. Öreg lisztes-zsákokba csak akkor tegyünk lisztet, ha a zsákokat kellőképpen kitisztítottuk. A fülledt, meleg éléskamrában eltartott lisztből nyár szakán át rendszeren nyúlós kenyér válik.

Vigyázz magadra!

A szántóföldön a gyermekek nagyon gyakran játékszernek tekintik az ekét, boronát és az egyéb gazdasági szerszámokat. Az ilyen eszközökkel való játszódozás könnyen okozhat halálos sebesüléseket. Óvjuk tehát a gyermekeket a veszedelmes játékoktól!

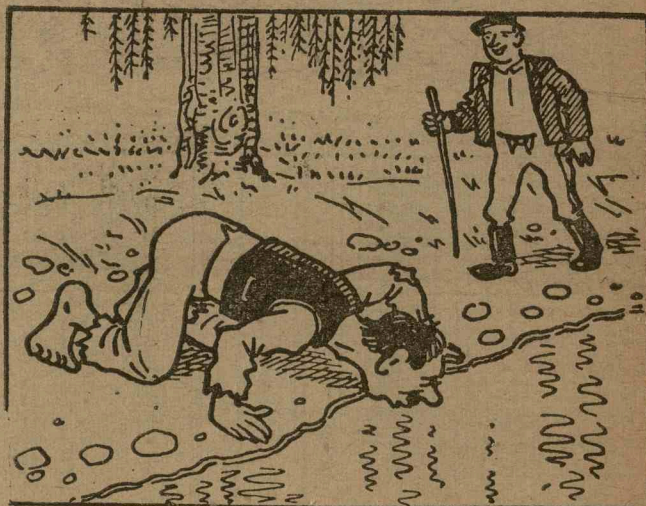
El kell végezni a borok második fejtését!

A tavaszi felmelegedés rövidesen éreztetni fogja hatását a pincében is. A pince felmelegedése előtt el kell végezni az új borok második fejtését. Ha a bort deríteni akarjuk, a derítést csak akkor szabad végrehajtani, ha a felmelegedés következtében a bor nem kezdett erjedni. A borok feltöltögetését ilyenkor óvatosabban végezzük, mert a felmelegedő bor kiterjed s könnyen kifut a hordóból. Ha a hordó nagyon be van dugva, a hordót a nyomás szét is vetheti.

Legyünk óvatosak a permetező szerek elkészítése alkalmával!

A legtöbb permetező szer mérges anyagokat tartalmaz. Ezért a permetező szerek elkészítését sohasem szabad a kut mellett végezni. Sőt a patak mellett sem ajánlatos a permetező szerekkel való munka, mert a patak vizét is megmérgezzük. Bármilyen kevés szer maradt a permetező gépben, azt ne öntsük a patakba, vagy a trágyatelepre, hanem ássunk gödröt, öntsük a levet abba és földeljük el.

A cigány levelese.

A cigány nekifeküdve iszik a folyó vizéből.

— Mit csinálsz, móré? — kérdi egy arra járó ember.
— Hallevest eszem! — feleli a cigány.